POVZETEK RPP OBALNO-KRAŠKE RAZVOJNE REGIJE

Pripravljavec:	**REGIONALNI RAZVOJNI CENTER KOPER** Ulica 15. maja 19, 6000 Koper
Izdelovalec:	**ZUM urbanizem, planiranje, projektiranje d.o.o.** Grajska ulica 7, 2000 Maribor
Faza gradiva:	osnutek
Datum priprave RPP in Povzetka RPP:	september 2026

Povzetek vsebine RPP

Cilji prostorskega razvoja regije

Obalno-Kraška razvojna regija se razvija kot edina obmorska regija v Sloveniji in pomembno čezmejno stičišče med Jadranskim morjem in zaledjem Srednje Evrope. Njena prostorska vizija temelji na izkoriščanju geostrateške lege, morja in obalnega pasu ter ohranjene naravne in kulturne krajine ob sočasnem zagotavljanju kakovostnega življenjskega okolja za prebivalce.

Obalno-Kraška razvojna regija se usmerja v policentričen razvoj z mrežo urbanih središč, v kateri imata Koper in Sežana osrednji vlogi, skupaj z Izolo, somestjem Piran-Portorož-Lucija in drugimi mesti ter naselji, ki služijo kot lokalna gravitacijska vozlišča. Urbani centri se razvijajo kot generatorji inovacij, zaposlovanja in storitev ter kot turistična središča, medtem ko se zaledna podeželska območja revitalizirajo z usmerjenim razvojem kmetijstva, turizma in novih oblik bivanja.

Razvijala bo integrirano upravljanje obalnega pasu in morja, kjer se uravnotežujejo pristaniška, turistična, stanovanjska, kmetijska in naravovarstvena raba. Luka Koper se razvija kot nacionalno in mednarodno prometno ter logistično središče, pri čemer se zagotavlja prostorska in funkcionalna usklajenost s kontaktnimi urbanimi območji, naravnim in kmetijskim prostorom.

Svoj razvoj bo temeljila na učinkoviti gospodarski in prometni infrastrukturi, ki povezuje urbano območje slovenske Istre, Kras in Brkine z notranjostjo Slovenije ter s sosednjima Italijo in Hrvaško. Krepitev javnega potniškega prometa, vključno z morskimi in čezmejnimi povezavami, zmanjšuje prometne obremenitve in spodbuja trajnostno mobilnost.

Ohranjala in nadgrajevala bo krajino in zeleni sistem, ki zagotavlja ekološke, podnebne, gospodarske in družbene funkcije prostora. Ob tem se sanirajo degradirana območja, revitalizira zaraščena zemljišča ter varujejo strateška kmetijska območja za samooskrbo.

Vizija regije je usmerjena v prilagajanje podnebnim spremembam, zlasti dvigu morske gladine, poplavni ogroženosti, sušo, pregrevanjem urbanih okolij in požarni nevarnosti na Krasu in v Istri. Trajnostna raba virov, razvoj obnovljivih virov energije ter inovacije na področju modre in zelene ekonomije podpirajo prehod regije v podnebno nevtralno družbo.

S čezmejnim sodelovanjem in vključevanjem v mednarodne tokove se bo Obalno-Kraška regija uveljavljala kot odprto, konkurenčno in prepoznavno območje v evropskem prostoru, ki uspešno povezuje razvojne potrebe ljudi, gospodarstva in okolja v celovito prostorsko identiteto.

V nadaljevanju navajamo cilje prostorskega razvoja Obalno-Kraške regije:

- zagotavljanje zanesljive oskrbe s pitno vodo in trajnostno ravnanje z naravnimi viri,
- policentričen razvoj urbanih središč ob hkratni revitalizaciji podeželja,
- celostno upravljanje obalnega pasu in trajnostna raba morja ter pristanišča za mednarodni promet Koper s poudarkom na urejanju kontaktnih območij,
- trajno varovanje kmetijskih zemljišč in povečanje samooskrbe s hrano,
- krepitev prometne dostopnosti in trajnostne mobilnosti, vključno s čezmejnimi povezavami,
- varovanje in nadgradnja krajinske identitete Krasa, Brkinov in slovenske Istre,
- prilagoditev regije podnebnim spremembam ter zmanjševanje prostorskih tveganj (poplave, burja, požari).

Prioritete za udejanjanje ciljev so sledeče:

- gradnja povezovalnih vodovodov in razvoj rezervnih vodnih virov, hkrati pa spodbujanje učinkovite rabe vode, hrambe vode ob intenzivnih padavinah in zmanjšanje izgub v omrežju,
- (nad)gradnja omrežja in objektov za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode,
- načrtovan razvoj stanovanjskih območij v Ankaranu, Kopru, Izoli, Piranu in Sežani, izboljšanje dostopnosti stanovanj ter programi za oživljanje zalednih naselij,

- usklajevanje prostorskih rab v obalnem pasu, trajnostni razvoj pristanišča za mednarodni promet Koper ter vzpostavitev mehanizmov za zmanjšanje prostorskih konfliktov s kontaktnimi urbanimi območji, naravnim in kmetijskim prostorom,
- modernizacija cestne in železniške infrastrukture (vključno z drugim tirom), razvoj javnega potniškega prometa z načrtovanjem intermodalnih vozlišč ter kolesarskih povezav, krepitev čezmejne prometne integracije,
- revitalizacija degradiranih območij in preprečevanje zaraščanja, varovanje strateških kmetijskih zemljišč ter oblikovanje povezanega zelenega sistema regije,
- izvajanje protipoplavnih in protipožarnih ukrepov, spodbujanje obnovljivih virov energije ter priprava ukrepov za zaščito obalnega pasu zaradi vpliva podnebnih sprememb na višino morske gladine.

Prednostne naloge prostorskega razvoja regije

Na podlagi ciljev in razvojnih priložnosti so bile oblikovane prednostne naloge prostorskega razvoja Obalno-Kraške regije. Te so zasnovane tako, da neposredno podpirajo uresničevanje vizije regije in izkoriščajo njene posebne potenciale in so navedene v nadaljevanju.

Zagotavljanje trajnostne vodooskrbe in varstvo vodnih virov:

- izgradnja povezovalnih vodovodov in rezervnih vodnih virov,
- izboljšanje učinkovitosti vodovodnega sistema ter zmanjšanje izgub,
- hramba vode ob obilnih padavinah za uporabo v sušnih obdobjih,
- krepitev odpornosti regije na suše in sezonske pritiske.

Razvoj policentrične mreže urbanih središč:

- nadgradnja funkcij Kopra kot osrednjega regionalnega središča ter Sežane kot urbanega vozlišča Krasa,
- krepitev Izole in somestja Piran-Portorož-Lucija ter Ankarana kot pomembnih urbanih naselij v obalnem pasu,
- krepitev ostalih naselij pomembnih za razvoj regije ter oskrbnih središč,
- uravnotežen razvoj podeželskih območij (Brkini, Kras, istrsko zaledje) z ukrepi za zadrževanje prebivalstva in dvig kakovosti bivanja.

Celostno upravljanje obalnega pasu in razvoj pristanišča za mednarodni promet Koper:

- usklajevanje pristaniških, turističnih, gospodarskih, stanovanjskih in naravovarstvenih rab,
- trajnostni razvoj pristanišča za mednarodni promet Koper znotraj mej Uredbe o državnem prostorskem načrtu za celovito prostorsko ureditev pristanišča za mednarodni promet v Kopru (Uradni list RS, št. 48/2011), kot ključnega nacionalnega in mednarodnega prometno-logističnega središča,
- zmanjševanje prostorskih konfliktov med pristaniškimi dejavnostmi kontaktnimi urbanimi območji, naravnim in kmetijskim prostorom.

Krepitev prometne infrastrukture in trajnostne mobilnosti:

- dokončanje drugega tira Divača–Koper ter modernizacija železniških in cestnih povezav,
- razvoj čezmejnih prometnih povezav z Italijo in Hrvaško,
- vzpostavitev regionalnega sistema javnega potniškega prometa, vključno z intermodalnimi vozlišči, z morskimi povezavami in kolesarskimi omrežji,
- usmeritev tranzita s ciljem zmanjšanja njegovega škodljivega vpliva na prostor.

Razvoj turizma in modre ter zelene ekonomije:

- oblikovanje raznolikih turističnih produktov (kulturni, naravni, zdravstveni in športno-rekreacijski turizem),
- vključevanje kulturne dediščine in ohranjanja naravne v turistično ponudbo,
- podpora dejavnostim modre rasti, obnovljivim virom energije in krožnemu gospodarstvu.

Varstvo in nadgradnja krajine ter prilagajanje podnebnim spremembam:

- sanacija degradiranih območij, preprečevanje zaraščanja in revitalizacija zemljišč za kmetijstvo in pridelavo hrane ,
- oblikovanje povezanega zelenega sistema regije,
- izvajanje protipoplavnih in protipožarnih ukrepov ter prostorsko prilagajanje na dvig morske gladine in ekstremne vremenske pojave.
- celostno upravljanje voda (uvajanje ponovne uporabe vode, zmanjševanje odtoka in erozije, prilagajanje kmetijstva na vodno omejene razmere, upravljanje porabe vode v

turizmu).

Vzpostavitev regijskega sistema za ravnanje z odpadki in energetsko prestrukturiranje

- izgradnja regijskega centra/medobčinskih centrov za obdelavo komunalnih odpadkov,
- posodobitev energetskega sistema z vključevanjem obnovljivih virov energije,
- krepitev energetske samooskrbe regije.

Zasnova prostorskega razvoja regije

Zasnova prostorskega razvoja regije v besedilnem in kartografskem delu obravnava prednostna območja za prostorski razvoj.

V sklopu zasnove razvoja poselitve je opredeljen policentrični urbani sistem, v katerem mesto Koper deluje kot središče prve ravni, ostala mesta in naselja pa ga hierarhično dopolnjujejo. Za ključna naselja so določena okvirna območja za dolgoročni razvoj, pri čemer se močno poudarja notranji razvoj in prenova. Posebna pozornost je namenjena funkcionalnemu povezovanju obalnega somestja ter ohranjanju vitalnosti podeželja z omejevanjem razpršene gradnje in ohranjanjem tradicionalne arhitekture.

Razvoj dejavnosti usmerja stanovanjsko oskrbo predvsem v urbana središča z izgradnjo javnih najemnih stanovanj. Omrežje družbene infrastrukture se krepi na področjih izobraževanja, zdravstva in socialnega varstva, pri čemer so izpostavljeni novi zdravstveni centri ter domovi za starejše.

Gospodarski razvoj se osredotoča na tehnološko nadgradnjo obstoječih in novih gospodarskih con, nakupovalna središča pa se umeščajo izključno v večja mesta z dobro intermodalno dostopnostjo.

Turizem se preusmerja v trajnostne oblike z razpršitvijo ponudbe v zaledje, medtem ko kmetijstvo in gozdarstvo izpostavljata prilagajanje podnebnim spremembam, preprečevanje zaraščanja ter ohranjanje strateških zemljišč.

Obravnavani sta trajnostna raba vodnih virov za reševanje vododeficitarnosti in pridobivanje mineralnih surovin s poudarkom na sanaciji opuščenih kopov.

Na področju gospodarske javne infrastrukture prometna zasnova vključuje dograditev cestnega omrežja s hitro cesto Koper-Dragonja in obvoznicami ter nadgradnjo železniških prog z drugim tirom in posodobitvami regionalnih linij. Poudarjen je razvoj trajnostne mobilnosti z integriranim javnim potniškim prometom, vzpostavitvijo večmodalnih vozlišč in širitvijo kolesarskih povezav.

Energetska infrastruktura predvideva prehod na obnovljive vire, izboljšave elektroenergetskega omrežja in izgradnjo plinovoda za oskrbo regije z zemeljskim plinom. Pri okoljski infrastrukturi je primarna naloga zagotovitev zanesljive vodooskrbe z akumulacijo Griža in regionalnim povezovanjem, posodobitev kanalizacijskih sistemov ter vzpostavitev regijskega centra za ravnanje z odpadki.

Zasnova razvoja v krajini temelji na varovanju izjemnih in nacionalno prepoznavnih krajin ter ohranjanju tradicionalnih vzorcev. Zeleni sistem regije povezuje območja Nature 2000, gozdove in rečne koridorje ter z ločitvenimi pasovi ščiti prostor pred zlivanjem naselij. Območja kulturne dediščine, kot so zgodovinska mestna jedra, soline in kraška arhitektura, se ohranjajo in smiselno vključujejo v razvoj regije.

Za namene obrambe, zaščite in varstva pred nesrečami so opredeljena območja za obrambne potrebe, pri čemer je izpostavljena vojašnica v Ankaranu. Varstvo pred naravnimi nesrečami se osredotoča na poplavno in požarno ogroženost ter sušo z ustreznimi preventivnimi in prostorskimi ukrepi. Regionalni prostorski plan poudarja prehod v podnebno odporno družbo skozi prilagajanje infrastrukture ekstremnim vremenskim pojavom, intenzivno ozelenjevanje mest in zaščito obalnega pasu pred dvigom morske gladine.